

cudowna moc sztuki

E U R O P E U M

9.08–9.09.2018

p r o g r a m

11 i 12 sierpnia, godz. 11:00

warsztaty tworzenia zielników *Zielniki Orzeszkowej*, prowadzenie Sylwia Popławska

14 sierpnia, godz. 11:00

warsztaty florystyczne, prowadzenie Agnieszka Stój

16 sierpnia, godz. 17:30

wykład Katarzyna Płonka-Bałus, *Niderlandzkie modlitewniki i kwiaty*

Nie sposób mówić o dziejach przedstawień botanicznych w sztuce bez przypomnienia szczególnego zjawiska, jakim były książeczki służące osobistej dewocji, licznie powstające w Gandawie i Brugii w ostatniej ćwierci XV i pierwszej XVI wieku. Dzieje się tak głównie za sprawą malowanych na marginesach ich kart roślin, wyróżniających się niespotykaną wcześniej naturalnością barw i kształtów, mocą malarskiego iluzjonizmu zamienionych w niepowtarzalny fenomen artystyczny. Śledząc (obfity materiał ilustracyjny!) różne formy roślinnych marginaliów, sięgniemy do artystycznej genezy poszczególnych motywów, zadając pytanie o wyrażony nimi sens. Bardziej jednak niż oczywista symbolika sakralna poszczególnych gatunków (róże, lilie, goździki, kwiaty orlika, bratki itp.) interesować nas będą inne jeszcze – dewocyjne i artystyczne – znaczenia kryjące się w rozrzuconych na marginesach okrucach przyrody, wyznaczających ważny moment w dziejach malarstwa w chwili jego „wahania” pomiędzy średniowieczem a nowożytnością.

23 sierpnia, godz. 17:30

wykład Filip Chmielewski, *Barokowe Madonny w kwiatnych girlandach i ich autorzy: Jan Brueghel Aksamitny, Daniel Seghers, Sassoferrato i inni... Typ dewocyjnego obrazu w XVII-wiecznym malarstwie flamandzkim i włoskim – ikonografia i znaczenie maryjnych wizerunków*

Wykład poświęcony będzie niezwykłym i jakże efektownym barokowym wyobrażeniom maryjnym ukazującym Matkę Boską wraz z małym Jezusem Chrystusem i świętym Józefem lub też samotnie, w obramieniach z kwiatnych girland i wieńców oraz w kartuszu. Ten typ ikonograficzny maryjnego wizerunku szczególnie rozwinął się w Niderlandach Południowych, czyli katolickiej Flandrii, utrzymując się przez niemal całe XVII stulecie. Najpiękniejsze i najokazalsze przedstawienia Madonn w girlandach, pełne maryjnej symboliki i florystycznych odniesień do Matki Jezusa, wychodziły z pracowni znanych i cenionych mistrzów antwerpskich i brukselskich, takich jak Jan Brueghel Starszy (Aksamitny), Daniel Seghers czy Jan de Heem. Za pośrednictwem twórców niderlandzkiego pochodzenia przedstawienia te zaczęły pojawiać się również w Italii, a nawet były tworzone wspólnie przez artystów północnoeuropejskich (przebywających m.in. w Rzymie) i włoskich. Stąd też ich obecność w twórczości czynnych w Wiecznym Mieście Sassoferrata oraz Carla Maratty i innych malarzy doby baroku. Poza samymi dziełami malarskimi (wiązącymi się także z XVII-wieczną Rzeczpospolitą i zamówieniami oraz zakupami królewskimi), jak też sylwetkami ich twórców, omówione zostaną symboliczne znaczenia przywoływanych dzieł. Ponadto w kręgu zainteresowania znajdzie się wystawiane warszawskie dzieło związane z Sassoferratem, ukazane na tle współczesnej mu ikonografii Niepokalanego Poczęcia (głównie w malarstwie rzymskim około połowy XVII stulecia).

30 sierpnia, godz. 17:30

wykład Magdalena Michniewska, *Rośliny w średniowiecznych rękopisach*

Wykład poświęcony średniowiecznym zielnikom oraz rozwojowi dekoracji roślinnych w manuskryptach. Nie zabraknie opowieści o roślinach oraz ich roli w sztuce, kulturze i medycynie.